

Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında mübadele edilecek mallara ait A ve B listeleri hakkındaki Protokolün onanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/307)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1283, 6/4098

211.1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 1 Temmuz 1951 ilâ 31 Aralık 1951 devresinde mübadele edilecek mallara ait (A) ve (B) listeleri hakkındaki Protokolün onanmasına dair Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26. II. 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Sözü geçen protokolün, 5589 sayılı Kanunla süresi uzatılan 4582 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 26. II. 1951 tarihli ve 3/14035 sayılı Kararla onanmış olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında münakit 15 Ocak 1949 tarihli Türkiye - Batı Almanya Ticaret Anlaşmasının 7 nci maddesi gereğince, 7 Mart 1951 tarihinde tesbit edilmiş olup, Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında mübadele edilecek malları gösteren, A ve B listeleri 1. VII. 1950 den 30. VI. 1951 tarihine kadar tatbik edilmiştir. Bu listelerin yerine ikame olunacak, 1. VII. 1951 ilâ 31. XII. 1951 tarihleri arasındaki devreye ait A ve B listelerini tesbit üzere mezkûr Ticaret Anlaşmasının yine 7 nci maddesi gereğince her iki Hükümet temsilcilerinden mürekkep bir karma komisyon 25 Eylül den 23 Ekim 1951 tarihine kadar Bonn'da içtima etmiş ve cereyan eden müzakereler neticesinde A ve B listelerine ait Karma Komisyon Protokolü 26 Ekim 1951 de Bonn'da imza edilmiştir.

Protokolün 1 nci maddesiyle geçen devrenin eşya listeleri esas itibariyle ipka edilmektedir. Yalnız listelerin OEEC çerçevesi dâhilinde tanzim edildiği aylar zarfında Alman ithalâtı üzerine mevzu taahditler Protokolün mütaakıp hükümleriyle tavzih veya tadil edilmektedir.

Batı Almanya'nın E. P. U. camiasına karşı vermiş olduğu büyük açığını kapatmak maksadıyla 22. II 1951 tarihinde % 60 ithalât serbestisini durdurup Avrupalılararası İktisadi İş Birliği Teşkilâtına başvurmasını mütaakıp, bu Teşkilât nezdinde cereyan eden uzun müzakereler neticesinde, Almanya'nın 1951 yılının ikinci yarısı zarfında E. P. U. sahasına dâhil memleketlerle diğer ülkelerden yapacağı ithalât taahdit ve tadil edilmiştir. Konseyce kabul edilen karara nazaran, Almanya her ay ceman 170 milyon dolârlık ithalât yapacaktır. Bunun 75 milyonu Almanya'nın evvelece serbest bıraktığı mallara, 50 milyon kontenjante maddelere, 27 milyonu bu kısımlardan hiçbirine girimeyen mallarla denizasıırı ülkeler menşeli maddelere tahsis edilmiş; ayrıca bu üç kısımda serbest kullanılmak üzere 18 milyon dolâr ayrılmıştır. Böylece Alman ithalâtı kontenjante

sektörde 1 Hazirandan itibaren yıl sonuna kadar 7 aylık ve ex-libéré sektörde keza 1 Hazirandan itibaren 31 Ağustos'a kadar olmak üzere yalnız üç aylık devreler için kontenjante edilmiştir.

Türkiye'nin kontenjante sektörde aylık limiti 200 000 dolâr ve ex-libéré sektörde de 4 460 000 dolâr olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Protokolde A listemizdeki 8 kalemden ibarét kontenjanlı ihraç maddelerimizin 1 . VI . 1951 ilâ 31 . XII . 1951 arasındaki 7 aylık devre zarfında aylık 200 000 ner hesabıyla 1,4 milyon dolârlık bir plâfon dâhilinde Almanya'ya ithalleri imkânı teyit edilmektedir. İşbu kontenjante sektörde bizim için önemli olan kalemler valeks, halı ve şaraplardır.

Ex-libéré sektördeki maddeler için OECE Konseyinin 31 . VIII . 1951 e kadar aylık olarak tesbit etmiş olduğu 4,46 milyon dolârlık plâfon, bu devreye ait istihsal imkânımız nazarı itibara alınarak 11 milyon dolâra çıkarıldığı gibi 31 . X . 1951 den sonraki devreye ait plafonun 12 milyon dolâra yükseltilmesi imkânı mahfuz tutulmuştur.

İşbu Protokol menfaatlerimize uygun olduğundan onanması için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu rapora

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/307

Karar No. 20

14 . IV . 1952

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Federal Almanya arasında mübadele edilecek mallara ait A ve B listeleri hakkındaki Protokolün onanmasına dair kanun tasarısı, Dışişleri Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde komisyonumuzda incelendi :

1 Temmuz 1951 tarihinden 31 Aralık 1951 tarihine kadar olan devreye ait A ve B listelerinin tesbiti maksadiyle 15 Ocak 1949 tarihli Anlaşmanın yedinci maddesi gereğince imzalanan 26 Ekim 1951 tarihli Protokol memleketimiz menfaatlerine uygun görüldüğünden, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere tasarı ve ilişkileri yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu

Başkanı

Samsun

F. Kesim

Sözcü

Niğde

N. Bilge

Kâtip

Denizli

A. Çobanoğlu

Bolu

F. Belen

Hatay

A. Melek

İzmir

Dr. Cemal Tunca

Konya

Ziyad Ebüzziya

Muğla

Z. Mandalinci

Ankara

S. Maksudi Arsal

Erzurum

R. Salim Burçak

İzmir

Vasfi Montes

Kayseri

S. H. Ürgüblü

İmzada bulunamadı

Mardin

Dr. K. Türkoğlu

Seyhan

Remzi O. Arık

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No : 1/307

Karar No : 19

9. V. 1952

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında mübadele edilecek mallara ait «A» ve «B» listeleri hakkındaki Protokolün onanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonunun raporiyle birlikte, ilgili bakanlıklar temsilcilerinin iştirakiyle incelendi.

Bu Protokolün 1 Temmuz 1951 - 31 Aralık 1951 tarihine kadar mübadele edilecek mallara ait «A» ve «B» listeleri 15 Ocak 1949 tarihli Türkiye - Batı Almanya Ticaret Anlaşmasının 7 nci maddesi gereğince her iki Hükümet temsilcilerinden mürekkep bir Karma Komisyon tarafından imzalanan 26 Ekim 1951 tarihli Protokol memleketimiz menfaatlerine uygun görülerek tasarı aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Kamutayın yüksek tasvibine arz edilmek üzere

re Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Komisyonu

Başkanı

İstanbul

B. Nedim Göknül

Kâtip

Ankara

Salâhattin Benli

Bolu

V. Yöntem

İmzada bulunamadı

Kastamonu

Ş. Kerimzade

Kütahya

A. Kavuncu

Sözcü

Balkesir

Enver Güreli

Ankara

Hamdi Bulgurlu

Kars

F. Aktaş

İmzada bulunamadı

Kütahya

M. Alkin

İmzada bulunamadı

Sivas

H. Yüksel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 1 Temmuz 1951 ilâ 31 Aralık 1951 devresinde mübadele edilecek mallara ait A ve B listeleri hakkındaki Protokolün onanmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında, 1 Temmuz 1951 ilâ 31 Aralık 1951 devresinde mübadele edilecek mallara ait (A) ve (B) listeleri hakkındaki Protokol kabul edilmiş ve onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Mendere

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı ve

Dışişleri B. V.

S. Ağaoglu

Adalet Bakanı

R. Nasuhoglu

Devlet Bakanı ve

İçişleri Bakanı V.

F. L. Karaosmanoğlu

Millî Savunma Bakanı

H. Köymen

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoglu

İsko. ve Ticaret Bakanı

Muhlis Ete

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve

Gümrük ve Tekel B. V.

N. Özsan

İşletmeler Bakanı

Hakkı Gedik

TÜRK - ALMAN KARMA KOMİSYONU PROTOKOLÜ

15 Ocak 1949 tarihli Türkiye - Batı Almanya Ticaret Anlaşmasının 7 nci maddesi gereğince her iki Hükümet temsilcilerinden mürekkep bir Karma Komisyon 25 Eylül'den 23 Ekim 1951 tarihine kadar Bonn'da toplanarak aşağıdaki mutabakata varmışlardır :

1. 7 Mart 1951 de tesbit edilmiş bulunan A ve B listeleri aşağıda münderiç hükümler daire-sinde esas itibariyle 1. VII. 1951 ilâ 31. XII. 1951 tarihli devre zarfında da yürürlükte kalacaktır.

2. O. E. C. E. Konseyinin 15. VI. 1951 C (51) 208 (Final) tavsiyelerine tevfikan A listesin-deki kontenjanlı maddelere, 1. VI. 1951 ilâ 31. XII. 1951 devresinde aylık 200 000 er dolârlık kontenjanlar tahsis olunacaktır.

3. O. E. C. E. Konseyinin aynı kararıyle ex-libéré sektördeki maddeler için 31. VIII. 1951 e kadar aylık olarak tesbit edilmiş bulunan 4,46 milyon dolârlık plafon yerine, Türk ihracatının mevsimlik vasfı nazara alınarak 11 milyon dolârlık bir plafon ikame olunmuştur. İşbu meblâğın muhtelif maddeler arasında tevzii yeni bir karara kadar aşağıdaki şekilde yapılacaktır :

Pamuk	için	\$	5,—	milyon
Tütün	»	\$	1,35	»
Kuru meyva	»	\$	2,35	»
Muhtelif	»	\$	2,3	»

4. Taraflar Almanya'nın döviz durumunu da nazara almak şartıyla, 31. X. 1951 den sonraki devrede işbu plafonun 12 milyon dolâra yükseltilmesi imkânlarının, iki Hükümet arasında tekrar görüşülmesi hususunda mutabıktırlar. Keza, kuru meyvaların Noel arifesinde temerküz eyliyen ithalâtını ve tütün için 26. I. 1951 tarihinde teati olunan mektupları nazara alarak her iki Hü-kümet 3 neü maddede zikrolunan tütün ve kuru meyva kontenjanlarının artırılması imkânlarını araştıracaklardır.

5. Aylık olarak Türkiye lehine ayrılmış olan umumi plafonun tamamen Türk menşeli malla-rın ithalinde kullanılması hususunda Taraflar aralarında mutabıktırlar. Alman Hükümeti bu mak-sadın husulü için gereken tedbirleri alacaktır.

6. İlgili Alman makamları kontenjante ve ex-libéré sektöre ait kontenjanların zamanında ithalâta tahsis ve ilânı hususuna itina edeceklerdir.

7. İki Hükümet her ayın 20 sine kadar bir evvelki ay zarfında vermiş oldukları ithal lisans-larının listelerini karşılıklı teati edeceklerdir.

8. Türkiye ile Almanya arasındaki mübadeleleri daha geniş esaslara göre tanzim ve 1. I. 1952 den itibaren mer'i olacak A ve B listelerini tesbit etmek maksadiyle her iki Hükümet Ekim 1951 sonunda Ankara'da yeniden müzakerelere başlayacaklardır.

İşbu Protokol 26 Ekim 1951 tarihinde Bonn'da, her iki dildeki metinler muadil sayılmak üze-re, ikisi Türkçe ve ikisi Almanca olarak dört nüsha tanzim edilmiştir.

Türk Heyeti Başkanı Alman Heyeti Başkanı
N. Ayazlı Dr. Strack